

Recensie Onderwijsenzo

<https://www.facebook.com/onderwijsenzo/posts/734999800002581:0>

SEL

Sociaal Emotioneel Leren als Basis

Kees van Overveld

Uitgeverij : Pica / Huizen

Eerste druk, 2017

Aantal bladzijden : 176

ISBN 978949180692

Link : <https://www.uitgeverijpica.nl/titels/nieuw/sel-pica>

Prijs : 19,95 euro

Wat claimt de cover ?

Scholen hebben naast cognitieve zaken steeds meer te maken met sociaal-emotioneel leren (SEL). Door SEL leer je omgaan met jezelf en de ander.

SEL werkt preventief bij eventuele conflicten. En kan pesten voorkomen.

Over de schrijver(s) :

Dr. Kees van Overveld is gedragsdeskundige. Hij heeft ruime ervaring in het onderwijs.

De laatste jaren legt hij zich toe op preventie van probleemgedrag in scholen en groepsplannen gedrag.

Zijn boek : Groepsplan Gedrag heb ik eerder gerecenseerd (<https://keesvanoverveld.nl/groepsplan-gedrag.html>).

Eerste indruk :

Vaak zijn dit soort specialistische boeken duur. De markt is daardoor beperkt. Daarom is het te prijzen dat Pica heeft besloten die boek voor een lage prijs uit te brengen.

En het is voor het geld een mooi uitgevoerd werk geworden.

Het boek heeft een slappe koft en blijft niet openliggen.

De bladspiegel is rustig en duidelijk. De spaarzame illustraties en tabellen vullen aan. Casussen en oefeningen zijn duidelijk herkenbaar.

Recensie :

Het boek is verdeeld in drie delen :

1. SEL Algemeen : Theorie

2. De 5 SEL-Competenties : Wat heb jij nodig om met SEL te werken (duidelijk het hart van het boek. En dat is prettig.)

3. De school en SEL : Hoe implementeren we SEL in de school ?

Wat is SEL ?

“Het proces waarbij leerlingen noodzakelijke kennis, attitudes en vaardigheden verwerven en toepassen, teneinde beter te worden in het omgaan met zichzelf en de ander.” (blz 20)

Daar zijn 5 competenties voor nodig :

Ik-competenties :

1. Besef van zichzelf

2. Zelfmanagement

Wat maakt je boos ? Wat voel je ?

Veel kinderen (en volwassenen) herkennen de signalen die het lichaam geeft niet. Maar ze voelen de signalen wel en dat uit zich dan in huilen of vechten. Vaak machteloos.

Als je hier competent in bent herken je die signalen en gebruik je taal om die emoties te hanteren. Ook kun je dan beter omgaan met heftige emoties.

Jij-competenties :

3. Besef van de ander

4. Relaties kunnen hanteren

Als je 1 en 2 beheerst kun je je ook meer verplaatsen in de ander. Veel probleemgedrag komt door het zich niet kunnen verplaatsen in de ander. Empathie is aan te leren.

Bij 4 komen we bij het echte handelen : hoe ga je om met de ander ? Hoe reageer je op kritiek ?

Wij-competenties :

5. Keuzes maken

Hier komen de eerste vier competenties samen. Hoe kies je elke keer weer het beste voor jezelf en voor de ander.

Wij-competenties verwijzen naar ons morele kompas.

Kernvraag is altijd : “Waarom doe je dat wat je doet ?”

Het boek geeft tien redenen om voor SEL te kiezen :

Ik licht er enkele uit :

- SEL draagt bij aan de totaalvorming van kinderen
- SEL zorgt voor minder probleemgedrag
- SEL zorgt voor een inclusieve klas
- SEL zorgt voor betere leerresultaten

Deze redenen komen niet uit de lucht vallen maar worden middels verscheidene onderzoekresultaten bevestigd.

In het uitgebreide tweede deel worden de verschillende competenties uitgebreid uitgewerkt.

Deze worden eerst theoretisch uitgewerkt aan de hand van voorbeelden uit de praktijk.

Deze praktijkvoorbeelden zijn voor iedereen herkenbaar.

Er is ruimte voor emoties maar ook voor eigen mogelijkheden en eigenschappen die ieder mens tot zichzelf maken. En dat is eigenlijk wel essentieel. Gedrag is heel persoonlijk en niet in een enkel model of oplossing te plaatsen.

Ook vind je oefeningen en andere zaken die je meteen in de praktijk kunt gebruiken. Deze zijn steeds opnieuw te gebruiken omdat ze als download op internet staan.

Dit tweede deel is zeer praktisch en meteen te gebruiken. Vol met tips en andere zaken. Ook de theorie is duidelijk en een goede start.

In deel 3 wordt het schoolbreed invoeren van SEL uitgewerkt. Het is belangrijk dat je als school een lijn trekt en samen hieraan werkt.

Vanaf voorbereiding-implementatie-verankering volgen we 3 basisscholen met elk een eigen startpunt.

Duidelijk en praktisch.

Het laatste hoofdstuk is een goede toevoeging : SEL en de leerkracht zelf.

Ook ons eigen welzijn verdient een plekje en dat krijg het ook.

Conclusie :

Goede boeken hoeven niet duur te zijn. Als je als school dit niet schoolbreed invoert kun je als individuele leerkracht ook zeker mee uit de voeten.

Praktisch en haalbaar : zoals we het graag zien.

Dit boek is duidelijk geschreven door iemand met liefde voor het vak.

Zorg dat er minstens 1 exemplaar op je school aanwezig is.

Bertus Meijer

Februari 2017